

**ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА СРЕДНОСРОЧНА
ОЦЕНКА НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“ 2014 – 2020**

Съдържание:

1.	ПРЕДМЕТ НА ТЕХНИЧЕСКАТА СПЕЦИФИКАЦИЯ	3
1.1.	Възложител	3
1.2.	Предмет на обществената поръчка	3
2.	ЦЕЛИ НА ДОГОВОРА	3
2.1.	Основна цел	3
2.2.	Специфични цели	3
3.	ОБХВАТ НА УСЛУГАТА	4
3.1.	Описание на услугата	4
3.2.	Териториален обхват	6
3.3.	Заинтересовани страни	6
3.4.	Целеви групи	6
4.	ИЗВЪРШВАНЕ НА СРЕДНОСРОЧНА ОЦЕНКА НА ОПНОИР	7
4.1.	Изисквания към задачата	7
4.1.1.	Обхват на задачата	7
4.1.2.	Основни тематични оценки и оценъчни въпроси	8
4.1.3.	Етапи и срокове за извършване на оценката	44
4.1.4.	Структура и съдържание на средносрочната оценка на ОПНОИР	46
4.1.5.	Методология	47
4.1.6.	Качество на оценката	49
4.2.	Изисквания към изпълнителя	51
4.2.1.	Изисквания за докладване	51
4.2.2.	Специфични изисквания	52
4.3.	Очаквани резултати	53
5.	УПРАВЛЕНИЕ НА УСЛУГАТА	53
6.	ДОПУСКАНИЯ И РИСКОВЕ	54
6.1.	Допускания	54
6.2.	Рискове	55
7.	ИЗИСКВАНЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА КРАЙНИЯ ПРОДУКТ	55
7.1.	Технически изисквания към документите	55
7.2.	Представяне на крайния продукт	55
7.3.	Мерки за публичност и информираност	55
8.	ЛОГИСТИКА	56
8.1.	Местоположение	56
8.2.	Продължителност на договора	56
	ПРИЛОЖЕНИЕ 1	58
	ПРИЛОЖЕНИЕ 2	61

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АМС	Администрация на Министерски съвет
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ДЗИ	Държавни зрелостни изпити
ЕВРОСТАТ	Статистическа служба към Европейската комисия
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски социални и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ИА ОПНОИР	Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ИГРП	Индикативна годишна работна програма
ИП	Инвестиционен приоритет
ИСИС	Иновационна стратегия за интелигентна специализация
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС
КН	Комитет за наблюдение
КФ	Кохезионен фонд
МОН	Министерство на образованието и науката
НВО	Национално външно оценяване
НИРД	Научноизследователска и развойна дейност
НСИ	Национален статистически институт
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020
ПО	Приоритетна ос
РУО	Ръководител на Управляващия орган
СИЦ (JRC)	Съвместен изследователски център към ЕК
УО	Управляващ орган
ЦВП	Центрове за върхови постижения
ЦК	Центрове за компетентност
ЦКЗ	Централно координационно звено

1. ПРЕДМЕТ НА ТЕХНИЧЕСКАТА СПЕЦИФИКАЦИЯ

1.1. Възложител

Кирил Гератлиев – изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Ръководител на Управляващия орган.

1.2. Предмет на обществената поръчка

Извършване на средносрочна оценка на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 (наричана тук още ОПНОИР/Оперативната програма/Програмата).

2. ЦЕЛИ НА ДОГОВОРА

2.1. Основна цел

Основната цел на договора по настоящата обществена поръчка е насочена към извършване на средносрочна оценка на ОПНОИР.

2.2. Специфични цели

- Да се оцени актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР, в това число на адекватността на индикаторите за изпълнение и резултат, както и методологията за изчисление на планираните крайни цели.
- Да се оцени актуалността на външната съгласуваност на Програмата, в това число адекватността на стартиралите процедури за безвъзмездна финансова помощ спрямо нуждите и стратегическата рамка в сектор наука и образование.
- Да се оцени въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение, по отношение на:
  - Изграждане на мрежа от центрове за върхови постижения и центрове за компетентност и развитие на върхови и пазарно ориентирани научни изследвания;
  - Намаляване дела на преждевременно напусналите училище, устойчиво задържане на учениците в образователната система и активно приобщаване на деца със специални образователни потребности и маргинализирани групи в образователната система;
  - Подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности;

- Повишаване квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието;
- Подобряване на връзката на професионалното образование с висшето образование и с нуждите на пазара на труда;
- Подобряване на управлението на висшите училища и качеството на преподаване, в съответствие с нуждите на пазара на труда; увеличаване на дела на 30-34-годишните, завършили висше образование.
- Да предложи препоръки за подобряване на изпълнението на ОПНОИР с оглед ориентиране към резултатите, и такива, насочени към програмиране на нова програма за наука и образование за периода 2021 – 2027.
- Да анализира базата данни, включени в Годишния доклад за изпълнение на ОПНОИР за 2018 г. и да валидира данните в Годишния доклад за изпълнение на ОПНОИР за 2019 г.

3. ОБХВАТ НА УСЛУГАТА

3.1. Описание на услугата

Настоящата обществена поръчка се финансира от Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОПНОИР.

Оценката следва да бъде извършена в съответствие с правилата на ЕК за извършване на оценки, съдържащи се в:

- Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006;
- Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета;

- Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета;
- Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията от 7 януари 2014 година относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове;
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 1011/2014 на Комисията от 22 септември 2014 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за предоставяне на определена информация на Комисията и подробни правила за обмен на информация между бенефициентите и управляващите органи, сертифициращите органи, одитните органи и междинните звена;
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/207 на Комисията от 20 януари 2015 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за доклад за напредъка, представяне на информация относно голям проект, съвместен план за действие, доклади за изпълнението по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, декларация за управлението, одитна стратегия, одитно становище и годишен контролен доклад, както и методология за анализ на разходите и ползите и, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета, по отношение на образца на доклади за изпълнението по цел „Европейско териториално сътрудничество“;
- Постановление № 79 на Министерския съвет от 10.04.2014 г. за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г.;
- Guidance Document on Evaluation Plans, Terms of Reference for Impact Evaluations, Guidance on Quality Management of External Evaluations (February 2015) – Ръководство за Планове за оценка, Техническо задание за Оценки на въздействието, Ръководство за управление на качеството на външните оценки (февруари 2015 г.);

Оценката следва да се основава на референции към: EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development; EVALSED Sourcebook: Method and Techniques;

- Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy – Guidance documents for ESF and ERDF, 2018 – Ръководства за мониторинг и оценка на европейската кохезионна политика, за ЕСФ и ЕФРР, 2018 г.;
- “Design and commissioning of counterfactual impact evaluations – A practical guidance for ESF Managing Authorities, European Commission, 2013;
- Khandker, S.R.; Koolwal, G.B. & Samad, H.A., 2010, The World Bank: “Handbook on Impact Evaluation: Quantitative Methods and Practices”, Washington, DC: World Bank.
- Gertler, Paul J.; Martinez, Sebastian; Premand, Patrick; Rawlings, Laura B.; Vermeersch, Christel M. J., 2016, “Impact Evaluation in Practice”, Second Edition. Washington, DC: Inter-American Development Bank and World Bank.

Услугата следва да бъде извършена на етапи, съгласно техническата спецификация.

3.2. Териториален обхват

Услугата ще бъде реализирана на територията на Република България

3.3. Заинтересовани страни

Заинтересованите страни по настоящата услуга са, както следва:

- Управляващ орган на ОПНОИР;
- Комитет за наблюдение на ОПНОИР;
- Дирекция „Централно координационно звено“ (ЦКЗ) в администрацията на Министерски съвет;
- Министерство на образованието и науката;
- Европейска комисия.

3.4. Целеви групи

Целевите групи за оценка са посочени в Приложение 1 на Техническата спецификация.

4. ИЗВЪРШВАНЕ НА СРЕДНОСРОЧНА ОЦЕНКА НА ОПНОИР

4.1. Изисквания към задачата

4.1.1. Обхват на задачата

Оценката трябва да обхване всички приоритетни оси, инвестиционни приоритети и специфични цели на Програмата, стартиралите процедури за предоставяне на БФП и проектите в процес на изпълнение/склучените и прекратените договори за предоставяне на БФП към момента на сключване на договора по настоящата обществена поръчка, както и процедурите/проектите, приключили изпълнение.

Необходимо е оценката да отчете **двухондовия характер на Оперативната програма** и да постави отделен **фокус върху Приоритетна ос 1**, съфинансирана от Европейски фонд за регионално развитие, и приоритетните оси, съфинансирани от Европейски социален фонд, като установи наличните и потенциалните синергии между двата фонда в рамките на Оперативната програма.

Оценката трябва да отчете и други оценки и препоръки на международни организации или служби на ЕК за ОПНОИР, които имат отношение към предмета на настоящата обществена поръчка, включително изпълнени или изпълнявани в периода на реализиране на задачите по настоящата обществена поръчка. Към момента на обявяване на обществената поръчка са стартирали/в процес на изпълнение/приключили изпълнението следните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

Приоритетни оси и процедури по ОПНОИР:

Приоритетна ос	Процедура за предоставяне на БФП
1. Научни изследвания и технологично развитие	BG05M2OP001-1.001 „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“
	BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“
	BG05M2OP001-1.003 „Допълваща подкрепа за научни организации с одобрени проекти по рамкова програма Хоризонт 2020, конкурс Widespread-Teaming, Фаза 2“
2. Образование и учене през целия живот	BG05M2OP001-2.001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“
	BG05M2OP001-2.002 „Студентски практики – Фаза 1“
	BG05M2OP001-2.003 „Студентски стипендии – /Фаза1/“
	BG05M2OP001-2.004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) – Фаза 1“

Приоритетна ос	Процедура за предоставяне на БФП
	BG05M2OP001-2.005 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища“
	BG05M2OP001-2.006 „Ученически практики – Фаза 1“
	BG05M2OP001-2.007 „Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение“ (прекратен договор)
	BG05M2OP001-2.009 „Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени“
	BG05M2OP001-2.010 „Квалификация на педагогическите специалисти“
	BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“
	BG05M2OP001-2.012 „Образование за утрешния ден“ (обявена на 25.02.2019 г.)
	BG05M2OP001-2.013 „Студентски практики 2“ (обявена на 23.07.2019 г.)
	BG05M2OP001-2.014 „Подкрепа за дуалната система на обучение“ (обявена на 30.07.2019 г.)
3. Образователна среда за активно социално приобщаване	BG05M2OP001-3.001 „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“
	BG05M2OP001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсеци или получили международна закрила“
	BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – Фаза 1“
	BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни – Фаза 1“
	BG05M2OP001-3.005 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ (обявена на 19.12.2018 г.)
	BG05M2OP001-2.018 „Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“
	BG06RDNP001-19.001 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“ (по подхода BOMP)

4.1.2. Основни тематични оценки и оценъчни въпроси

Изпълнителят следва да извърши оценката въз основа на предварително формулираните оценъчни въпроси, които да бъдат изброени към всяка дейност и развити в техническата оферта на Изпълнителя. Участниците следва да представят задълбочено предложение за оценка по посочените по-долу три тематични оценки

„Оценка на актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР“, „Оценка на актуалността на външната съгласуваност на ОПНОИР“ и „Оценка на въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение“, както следва:

Тематична оценка 1. Оценка на актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР

Средносрочната оценка следва да представи оценка на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР. **Оценката трябва да включва три основни компонента:**

Компонент 1. Оценката трябва да представи изводи за съответствие на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение, с нуждите и целите на Програмата и да предостави препоръки за подобряването им в бъдеще, както и за подобряване на бъдещото програмиране на процедури по Програмата. Една от основните цели на оценката е да провери в каква степен процедурите по Програмата са планирани последователно във времето. Налице ли е добра координираност помежду им, и до каква степен допринасят за постигането на целите на съответния инвестиционен приоритет, приоритетната ос и Програмата като цяло. Също така дали изпълняваните дейности по процедурите отговарят на допустимите дейности по съответните инвестиционни приоритети, приоритетна ос и Програмата като цяло.

Основни оценъчни въпроси:

- Адекватна ли е връзката между планиран ресурс по приоритетната ос, планирани дейности, индикатори за изпълнение и индикатори за резултат и цели?
- Подходящи ли са обявените процедури за предоставяне на БФП и съответстват ли на нуждите и целите на ОПНОИР?
- Адекватно ли се планират и провеждат процедурите за предоставяне на БФП, съгласно Индикативната годишна работна програма (ИГРП), и в съответствие с нуждите?
- В каква степен процедурите за предоставяне на БФП съответстват на целите, инвестиционните приоритети и приоритетните оси на Програмата, и нуждите в сектор образование и наука? Подходящи ли са изготвените от УО документи (насоки за кандидатстване, указания за изпълнение на договорите и т.н.) и съответстват ли на целите на Програмата? Необходими ли са подобрения и какви?

- В каква степен е съобразена последователността и съответствието на програмирането и изпълнението на ОПНОИР в различните етапи – програмиране, подбор на проекти, договаряне, изпълнение, отчитане със заложените етапни и крайни цели в рамката за изпълнение и целите за финансово изпълнение на Програмата?
- До каква степен използваните методология и критерии за подбор на операции водят до избора на най-ефективни и ефикасни операции? Съответстват ли използваните критерии за оценка на проектните предложения на заложените в Оперативната програма ръководни принципи за избор на операции?
- Финансираните проекти съответстват ли на целите на ОПНОИР?
- Съществуват ли външни фактори, които оказват влияние върху процедурите по ОПНОИР?
- Какво е мнението на бенефициентите и заинтересованите страни по отношение на процедурите по ОПНОИР? Какви затруднения срещат при подготовка на проектни предложения, кандидатстване за БФП и изпълнение на одобрените проекти? Как може да се подобрят тези процеси и как да се намали административната тежест за бенефициентите? Какви биха могли да бъдат решенията за преодоляване на трудностите на бенефициентите, освен вече предприетите от УО?
- Какво е необходимо да се промени, за да се подобрят и ускорят процесите и изпълнението на Програмата?
- Подходящо ли са определени в процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ съответните участници в изпълнението на операции по ОПНОИР – бенефициенти, партньори, асоциирани партньори, целеви групи?
- Какъв е териториалният ефект от изпълняваните по ОПНОИР операции? Има ли съгласуваност на процедурите по Програмата с нуждите на териториално ниво?
- Какъв е подходящият дизайн на бъдещите процедури спрямо наличния свободен ресурс? Какви мерки, дейности и индикатори е подходящо да бъдат включени в тях, за да отговарят на нуждите на Програмата, и да бъдат постигнати целите на инвестиционните приоритети? Какъв е подходящият размер на наддоговорените средства по Програмата, за да се гарантира пълно усвояване на финансовия ресурс на Програмата?

- Осигуряват ли системите за управление и контрол адекватна проверка на качеството на данните?
- Осигуряват ли процедурите за събиране и обработка на данни адекватна защита на личните данни?

Компонент 2. Изпълнителят следва да направи и обективна оценка за адекватността на системата от индикатори, включени в ОПНОИР, както и доколко са постижими и релевантни техните заложените целеви стойности. Една от основните цели на оценката е да провери в каква степен включените в процедурите индикатори са адекватни на целите на съответната процедура, инвестиционен приоритет и приоритетна ос, доколко заложените стойности по всяка една процедура са изпълнени, както и доколко тяхното изпълнение допринася за постигане на стойностите на индикаторите на ниво инвестиционен приоритет, приоритетна ос и Програмата като цяло.

В случай че бъдат установени грешки в изчисленията на базовите и целевите стойности на индикаторите за изпълнение и за резултат, включително такива, основаващи се на грешни предположения, които са довели до понижени или завишени стойности, оценката следва да предложи преформулиране и/или отпадане на индикатори, промяна или изцяло нова методология за изчисление, и съответно промяна в стойностите, и препоръки за подобряване на тяхното изпълнение.

Съгласно чл. 21 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, Комисията в сътрудничество с държавите членки предприема преглед на изпълнението на програмите във всяка държава членка през 2019 г. („преглед на изпълнението“) спрямо рамката на изпълнението, определена в съответните програми. При прегледа на изпълнението се разглежда постигането на етапните цели на програмите на нивото на приоритетите въз основа на информацията и оценките, представени в годишните доклади за изпълнението, предоставени от държавите членки през 2019 г.

В допълнение, съгласно параграф (6) от преамбюла на Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 г. на Комисията изпълнението на етапните цели, определени в рамката на изпълнението, е предпоставка за окончателното разпределяне на резерва за изпълнение, като високата степен на неизпълнение на етапните (междинните) цели може да доведе до спиране на междинните плащания.

В тази връзка, средносрочната оценка следва да събере информация и да анализира данните от Годишния доклад за изпълнение на Програмата за 2018 г., и да валидира данните от Годишния доклад за изпълнение на Програмата за 2019 г., включително, но не само по отношение на изпълнението на етапните цели на

индикаторите от рамката за изпълнение на всички приоритетни оси на ОПНОИР. Необходимо е да бъде оценен ефектът от предложения от Управляващия орган на ОПНОИР подход за преразпределяне на финансови ресурси между приоритетните оси на Програмата и по-конкретно за преразпределяне на резерва за изпълнение в рамките на Оперативната програма, с оглед засилване на вътрешната съгласуваност на Програмата.

В рамките на Компонент 2 на тази Тематична оценка, изпълнителят следва да извърши най-малко следното:

- Да оцени релевантността и яснотата на системата от индикатори. Изпълнителят следва да установи дали Оперативната програма разполага с адекватна система от индикатори, която позволява правилното измерване на напредъка и ефективността по избраните приоритети. За постигане на тази цел е необходимо да бъдат извършени¹:
  - Оценка на изпълнението, съгласуваността с изискванията на Европейската комисия и бъдещата устойчивост на индикаторите по Приоритетна ос 1;
  - Оценка на релевантността на системата от индикатори по Програмата към заложените дейности и цели;
  - Анализ относно яснотата на индикаторите, т.е. степен, в която индикаторите подлежат на еднозначно тълкуване и разбиране от страна на всички заинтересовани лица;
- Да оцени реалистичността при количественото изразяване на базовите и целевите стойности на индикаторите. Изпълнителят следва да удостовери дали базовите и целевите стойности на индикаторите са заложили коректно, както и дали източниците на информация са коректно подбрани;
- Да оцени ефикасността на индикаторите за изпълнение, измерена чрез съотношението на предвидената или финансирана стойност за единица продукт, сравнено с ефикасността на други сходни мерки и дейности;
- Да оцени ефективността на системата от индикатори от гледна точка на пряка връзка и зависимост между индикаторите за изпълнение и индикаторите за резултат;
- Преглед на дефинираните етапни и крайни (общи) цели. Рамката на изпълнението на Оперативната програма съдържа етапни цели за 2018 година и крайни цели за 2023 г. Изпълнителят следва да съпостави заложените етапни цели с приоритетите на Програмата

---

¹ При извършването на оценката на системата от индикатори изпълнителят да ползва т.нар. SMART критерии (Specific, Measurable, Attainable, Relevant and Time bound), както и т.нар. RACER критерии (Relevant, Acceptable, Credible, Easy and Robust).

и въз основа на това да оцени до каква степен етапните и крайните цели са коректно дефинирани, измерими и постижими.

Освен горепосочените задачи, в Компонент 2 на тази Тематична оценка Изпълнителят следва да отговори най-малко на следните основни оценъчни въпроси:

- Съответстват ли индикаторите за изпълнение и резултат на целите на Програмата, насочени към науката, предучилищното и училищно образование, висшето образование и социалното приобщаване? Целевите стойности за 2023 г. постижими ли са?
- Какъв е напредъкът при изпълнение на индикаторите по ОПНОИР? Има ли забавяне в изпълнението и какви са причините за него? Има ли преизпълнени индикатори и какви са причините за това? Какви мерки е необходимо да се предприемат, за да се ускори изпълнението, в т.ч. планиране на подходящи нови операции и подход за наддоговаряне на ресурс по всяка от приоритетните оси?
- Адекватен ли е подборът на целеви групи в процедурите за предоставяне на БФП и съответстват ли те на заложените индикатори? Целевите групи имат ли връзка с допустимите дейности и индикатори, заложиени в инвестиционните приоритети в ОПНОИР? Какво трябва да се промени в подбора на целевите групи?
- Какъв е напредъкът в постигане на крайните цели на индикаторите за изпълнение в рамката за изпълнение на приоритетните оси? Какви са външните фактори, които са повлияли върху постигане/непостигане на етапните цели? Има ли външни фактори, които влияят върху непостигане на крайните цели? Необходимо ли е изменение на Оперативната програма с оглед залагане на по-реалистични крайни цели?
- В каква степен данните, събирани за изчисление на индикаторите са надеждни и качествени? Какви трябва да бъдат параметрите на събираните данни?
- Кои индикатори все още не са включени в процедури по Програмата и как следва да бъдат адресирани непостигнатите стойности на индикаторите?
- Трябва ли да се включат нови индикатори в ОПНОИР и/или трябва ли да отпаднат индикатори от Програмата?
- Доколко специфичните за процедурите индикатори (където е приложимо) имат отношение към постигане на целите на процедурите, инвестиционните приоритети, приоритетната ос и Програмата като цяло? Каква е добавената

стойност, която те дават на всяка една процедура? Адекватни и необходими ли са те?

- Как е най-подходящо да бъдат адресирани общите показатели за резултат по Европейския социален фонд, които трябва да бъдат отчитани в Годишния доклад за изпълнение?

Индикатори по ОПНОИР:

ПО	ID	Индикатор за изпълнение
ПО1 ИП 1a	CO24	Научни изследвания, иновации: Брой нови изследователи в подпомогнатите субекти
	CO25	Научни изследвания, иновации: Брой изследователи, работещи в подобрени инфраструктурни обекти за научни изследвания
	113	Новопостроени инфраструктурни комплекси в ЦВП и ЦК
	114	Съвместни научноизследователски проекти, разработени между центровете (ЦВП и ЦК) и бизнеса
	132	Изследователи, обучени чрез международно сътрудничество
	133	Научноизследователски организации и университети, участващи в международни технологични инициативи и мрежи за научни изследвания
	134	Проекти, включващи международно сътрудничество
ПО2 ИП 10i	2111	Брой педагогически специалисти, включени в обучения за прилагане на съвременни методи за оценяване
	2112	Училища и детски градини, включени в дейности за въвеждане на иновативни методи на преподаване чрез използване на съвременни ИКТ
	2121	Ученици, включени в дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности
	2122	Училища, предлагащи дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности
ПО2 ИП 10ii	2211	Кариерни центрове, които са получили подкрепа за проследяване на реализацията на завършилите в първата година след дипломирането
	2221	Висши училища, включени в инициативата HEInnovate
	2231	Студенти по приоритетни специалности, получили стипендии и специални стипендии
	2241	Преподаватели във висши училища, включени в програми за повишаване на квалификацията

ПО	ID	Индикатор за изпълнение
	2242	Висши училища, участващи в мерки за оптимизация на професионалните направления и на институционалната мрежа
	2243	Студенти, включени в програми за мобилност
	2244	Млади учени до 34 г. включително, получили подкрепа по ОП за дейности в сферата на НИРД (GOVERD плюс HERD)
ПО2 ИП 10iii	2311	Педагогически специалисти, включени в програми за повишаване на квалификацията по ОП: • до 34 г.
	2312	Педагогически специалисти, включени в програми за повишаване на квалификацията по ОП: • м/у 35 и 54 г.
	2321	Студенти, в област на висше образование „педагогически науки“, подкрепени от дейности по ОП
	2322	Участници в различни форми на мобилност, които са с повишена квалификация и умения и по-добра реализация
	2323	Лица, желаещи да валидират знания, умения и компетентности
	2324	Ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП
	2325	Висши училища, участващи в изграждането на обща информационна мрежа на кариерните центрове
	2327	Лица на възраст 25-64 години, участващи в продължаващо обучение и надграждане на знания, умения и компетентности по ОП
ПО2 ИП 10iv	2410	Ученици, участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката
	2411	Брой създадени учебно-тренировъчни фирми (УТФ)
	2421	Брой професионални гимназии, въвели дуално обучение
	2422	Брой ученици, участващи в дейности по практическо обучение в реална работна среда
	2423	Студенти, включени в студентски практики
ПО3 ИП 9i	3111	Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i
	3112	Детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения
ПО3 ИП 9ii	3211	Деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (включително роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция
	3212	Педагогически специалисти, включени в обучения за работа в мултикултурна среда
	3213	Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание,

ПО	ID	Индикатор за изпълнение
		предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП

ПО	ID	Индикатор за резултат
ПО1 ИП 1a	P111	Научни публикации сред 10-те % най-цитирани в света
	P112	Публични разходи за научноизследователска и развойна дейност (GOVERD плюс HERD), финансирани от предприятията като % от БВП
	P131	Международни научни съвместни публикации на 1 млн. население
ПО2 ИП 10i	P2112	Дял на педагогическите специалисти от включените в дейности по ОП, придобили допълнителна квалификация за прилагане на съвременни методи на оценяване
	P2126	Дял на методи за училищата, предлагащи дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания умения и компетентности
ПО2 ИП 10ii	P2211	Въведена система за проследяване броя на завършили висше образование, които не са включени в следващи програми за обучение и са започнали работа през първата година след завършването
	P2221	Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП
	P2231	Дял на 30-34-годишните, завършили висше образование, от включените в дейности по ОП
	P2241	Новоназначени изследователи от чужбина в научните организации, подкрепени по ОП
	P2242	Дял на младите учени до 34 г. вкл., които участват в дейностите по ОП сред заетите в НИРД (GOVERD плюс HERD)
	P2243	Дял на преподавателите във висши училища от включените в дейности по ОП, получили удостоверение за успешно преминалата програма за повишаване на квалификацията
ПО2 ИП 10iii	P2311	Дял на педагогическите специалисти на възраст до 34 г. (включително), които са преминали успешно курсове за повишаване на квалификацията по ОП и са останали в образователната система
	P2321	Дял на учениците, от включените в дейности по кариерно ориентиране по ОП, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране
	P2322	Дял на лицата, от включените в дейности по ОП, валидирали знания, умения и компетентности
	P2323	Висши училища, участващи в обща информационна мрежа на кариерните центрове, в резултат на дейностите по ОП

ПО	ID	Индикатор за резултат
ПО2 ИП 10iv	P2411	Дял на учениците в гимназиален етап, обучаващи се в професионални гимназии от включените в дейности по ОП
	P2421	Студенти, обучаващи се в технически специалности от включените в дейности по ОП
	P2422	Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП
ПО3 ИП 9i	P3111	Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения
	P3112	Детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения
ПО3 ИП 9ii	P3212	Дял на педагогическите специалисти, от включените в дейности по ОП, квалифицирани за работа в мултикултурна среда
	P3213	Дял на получилите (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП
	P3211	Деца, ученици, младежи от етнически малцинства (включително роми), интегрирани в образователната система

Компонент 3. Съгласно чл. 5, параграф 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на ЕК, когато се установи, че информацията, свързана с метода на изчисляване на целите на индикаторите, се основава на погрешни допускания, водещи до подценяване или надценяване на общите или етапните цели, това може да се счита за надлежно обоснован случай по смисъла на т. 5 „Метод за определяне на рамката за изпълнението“ от Приложение II към Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Във връзка с горното, и предвид големия времеви диапазон между периода на подготовка на ОПНОИР и настоящия етап на изпълнение на Програмата, Изпълнителят следва да оцени Методологията за изчисление на индикаторите по Приоритетна ос 1 и Приоритетни оси 2 и 3 на ОПНОИР. Оценката трябва да представи изводи за адекватността на Методологията, надеждността на данните, използвани за изготвянето ѝ, качеството на изчисленията и релевантността им спрямо изискванията на нормативните и работните документи на ЕС за изготвяне на методологии за изчисление на индикатори.

Основни оценъчни въпроси по Компонент 3:

- Релевантна и актуална ли е методиката, прилагана от УО, за изчисляване на етапни и крайни цели на индикаторите от рамката за изпълнение на

приоритетните оси на ОПНОИР? Определените крайни цели на индикаторите отговарят ли на изискванията на т. 3 от Приложение II „Метод за определяне на рамката за изпълнението“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013?

- Подходящи ли са използваните подход и методика на УО на ОПНОИР за индикаторите, в сравнение с тези, използвани в други оперативни програми? Какъв е подходът за определяне на целеви стойности на индикаторите в сходни програми в други европейски страни, с оглед даване на препоръки за следващия програмен период?
- Правилни ли са допусканията, на които се основава информацията, използвана от УО, при определяне на етапните и крайните цели на индикаторите, съгласно чл. 5, параграф 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на ЕК?
- Изпълнителят трябва да предложи подходяща методология за изчисление на целевите стойности на валидните индикатори за изпълнение, за базовите и целевите стойности на валидните индикатори за резултат, както и да идентифицира съответстващите на Програмата общи индикатори за резултат по линия на Европейския социален фонд и да предложи подходяща методология за изчисление на приноса на Програмата към тях.

На база извършената оценка на системата от индикатори на ОПНОИР, участникът следва да предложи адекватна и отговаряща на изискванията на ЕК Методология за изчисление на индикаторите по Приоритетни оси 1, 2 и 3 на Програмата.

Участникът трябва да предложи методология за всеки един от трите компонента на Тематична оценка 1 поотделно, в които да бъдат включени оценъчните въпроси и да отговорят на горепосочените изисквания за всеки един Компонент, както и да предложи изследователски подход за събиране на необходимите данни. За да отговори на поставените въпроси основните методи на оценка следва да бъдат:

- Оценка, базирана на теорията;
- Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation), включително оценка на резултатите;
- Метод на триангулацията:
  - Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване едновременно на поне три източника на информация (например работа с документи, експертни оценки и работа на терен/структурирани интервюта със

целевите групи или заинтересованите страни) с цел получаване на високо ниво на достоверност.

- Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от тези източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (т.е. количествен, основаващ се на факти и числови данни), и базиращ се на мнения (т.е. качествен, основаващ се на субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да се изследват по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси. В оценката следва да бъде включено и документално проучване с цел получаване на високо ниво на достоверност.
- В рамките на Тематичната оценка следва да се организира и проведе **една фокус група** с представители на заинтересованите страни и целевите групи. Целта на фокус групата е да обобщи мнението на заинтересованите страни и целевите групи относно поставените в Тематичната оценка въпроси и да изведе ключови препоръки за подобряване на изпълнението на Оперативната програма и бъдещото програмиране на операции. За да придаде дълбочина на мнението на заинтересованите страни и целевите групи следва да се проведат и структурирани интервюта с техни представители.

Заинтересовани страни по тази Тематична оценка са Управляващия орган на ОПНОИР, Комитета за наблюдение на ОПНОИР, Дирекция „Централно координационно звено“ (ЦКЗ) в Администрацията на Министерски съвет, МОН, бенефициенти и партньори по Програмата.

Целевите групи са описани в Приложение 1 на Техническата спецификация. Участникът следва да предложи методология за оценка и за отговори на оценъчните въпроси по всеки един от трите компонента на оценката, включваща всички от гореизброените методи, допълнителни оценъчни въпроси по преценка на участника и източниците на информация. Оценката трябва да бъде подкрепена със съответните таблици, данни и графики. Методологията трябва да предложи адекватен подход на триангулация, и оптимално съотношение между използваните методи – анкетни, кабинетни, теренни, емпирични, социологически и др. проучвания.

Участникът трябва да актуализира и изготви нова, адекватна и отговаряща на изискванията на ЕК Методология за изчисление на индикаторите по Приоритетни оси 1, 2 и 3 на Програмата.

Минимални източници на информация за Тематична оценка 1:

Документи на УО, Наръчник за управлението на ОПНОИР, Насоки за кандидатстване по всички обявени по ОПНОИР процедури и приложенията към тях, Интернет страница на ИА ОПНОИР (<http://sf.mon.bg/>), ИСУН 2020, Интернет страница на единния информационен портал за структурните фондове (<https://www.eufunds.bg/index.php/bg/>), European Innovation Scoreboard, НСИ, Евростат.

Тематична оценка 2. Оценка на актуалността на външната съгласуваност на ОПНОИР.

Оперативната програма е одобрена на 19.02.2015 г. Работата по нейната подготовка е започнала няколко години по-рано, а данните, използвани за нейната подготовка, обхващат значително по-ранен период 2011 – 2013 г. През изминалите години след одобрението на Програмата са настъпили редица законодателни промени и промени в социално-икономическата среда и условията на пазара на труда, което налага необходимостта да бъдат оценени външните фактори, които влияят върху изпълнението на Оперативната програма, и до каква степен Програмата продължава адекватно да отговаря на нуждите на целевите групи, и на целите на политиките, за чието реализиране допринася.

В допълнение, голяма част от финансовия ресурс на Програмата вече е включен в обявени процедури, договорен или разплатен и в тази връзка е необходимо да се оцени до каква степен процедурите за предоставяне на БФП, които са в процес на изпълнение и приключили изпълнение, съответстват на стратегическата рамка в сектор наука и образование. Средносрочната оценка следва да представи оценка на процедурите на ОПНОИР и тяхната адекватност спрямо нормативните и стратегическите документи, залегнали в стратегията на Програмата. Една от основните цели на оценката е да провери в каква степен процедурите по Програмата допринасят за постигане на целите на нормативните и стратегическите документи, свързани с науката, висшето образование, предучилищното и училищното образование и социалното приобщаване, които са заложили в стратегията на Програмата. Следва да бъде оценен приносът на Програмата за постигане на целите, заложили в националната стратегическа рамка и плановите за изпълнение на съответните стратегически документи както и за постигане на целите в Стратегията „Европа 2020“. Следва да бъде оценен и приносът на ОПНОИР за постигане на приоритетите и целите на Националната програма за развитие България 2020 и Националната програма за реформи, като също така бъде проследен приносът на Програмата за изпълнение на специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019.

На база на оценката на актуалността на външната съгласуваност на Програмата трябва да бъдат направени подходящи препоръки за изменение на Оперативната програма, както и, в случай на необходимост, промени в планираните процедури за предоставяне на БФП, както и препоръки за наддоговаряне на ресурса по Програмата. Основните източници на информация следва да обхващат най-малко следното:

Приоритетна ос	Документ
Общи за Програмата	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Национална програма за развитие България 2020
	Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019
1. Научни изследвания и технологично развитие	Иновационна стратегия за интелигентна специализация на РБ (ИСИС) 2014 – 2020
	Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 година
	Национална пътна карта за научна инфраструктура (2017 – 2023 г.)
	Закон за насърчаване на научните изследвания
	Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“
	Европейски стратегически форум за научно-изследователски инфраструктури – Стратегически доклад и пътна карта 2018 г.
2. Образование и учене през целия живот	Закон за предучилищното и училищното образование
	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Закон за професионалното образование и обучение
	Закон за висшето образование
	Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014 – 2020 г.
	Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014 – 2020 г.)
	Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020)
	Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015 – 2020 г.
	Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
	Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
3. Образователна среда за активно	Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)

Приоритетна ос	Документ
социално приобщаване	Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020)
	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Закон за предучилищното и училищното образование
	Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020)
	Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
	Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
	Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)

Основни оценъчни въпроси:

- Има ли промяна в инвестиционната среда и бизнес условията след прилагането на ОПНОИР? Ефикасна и ефективна ли е подкрепата от Програмата?
- Подходящи ли са процедурите за идентифициране на потенциална държавна помощ по съответните схеми и за проверка на съответствието с правилата за държавни помощи? Необходимо ли е вземане на допълнителни мерки и въвеждане на нови процедури, свързани с проверка на съответствието с правилата за държавни помощи?
- Необходими ли са промени в ОПНОИР 2014 – 2020 и какви? Какво може да бъде очакваното отражение на промените в Програмата върху постигането на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и на специфичните цели, определени в Програмата, като се отчита Регламент № 1303/2013 и хоризонталните принципи?
- Настъпили ли са промени в социално-икономическата среда в страната в периода 2010 – 2018 г.? Тези промени оказват ли влияние върху изпълнението на ОПНОИР 2014 – 2020 и в каква степен? Какви са настъпилите промени в законодателството, както и в социално икономическата среда, в условията на пазара на труда, и по какъв начин влияят на Оперативната програма спрямо първоначалните ѝ допускания? Какво е влиянието на правната рамка, в т.ч. и тази в областта на държавните помощи за изпълнение на програмата? В каква степен процедурите по ОПНОИР кореспондират с целите и нуждите на нормативните и

стратегическите документи, свързани с науката, висшето образование, предучилищното и училищното образование и социалното приобщаване, които са заложиени в стратегията на Програмата?

- Процедурите по Програмата адекватни ли са на нормативните и стратегическите документи, залегаии в стратегията на Програмата? Процедурите по Програмата адекватни ли са на нормативните и стратегическите документи в областта на науката, висшето образование, предучилищното и училищното образование и социалното включване? Как може да бъде постигната по-добра синхронизация с тях? Отразят ли процедурите адекватно нуждите на стратегическите цели в сектор наука и образование?
- Необходими ли са допълнителни настройки в изпълнението на проектите, с оглед по-адекватно отразяване на промените във външната среда, и какви следва да бъдат те? Необходими ли са промени в Оперативната програма и какви, с оглед на това Програмата да отговори по-фокусирано и целенасочено на актуалните нужди на политиката в областта на науката и образованието?
- Допринасят ли процедурите по Програмата за изпълнение на целите, заложиени в нормативните и стратегическите документи и техните планове за действие?
- Ефективни и адекватни ли са мерките, заложиени в планове за действие на отделните стратегически документи, финансирани по ОПНОИР? Какво може да се подобри в тяхното изпълнение?
- Подпомагат ли процедурите изпълнението на националните цели, заложиени в Стратегията „Европа 2020“, Националната програма за развитие България 2020 и Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение на сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019?
- Какво трябва да се промени във визията на процедурите, за да бъдат те по-ефективно и ефикасно обвързани с нуждите и целите на нормативните и стратегическите документи, свързани с науката, висшето образование, предучилищното и училищното образование и социалното приобщаване, които са заложиени в стратегията на Програмата?
- Какъв трябва да бъде дизайнът на бъдещите процедури, спрямо наличния свободен ресурс, за да бъдат постигнати целите на нормативните и стратегическите документи, свързани с науката, висшето образование, предучилищното и училищното образование и социалното приобщаване, които са

заложен в стратегията на Програмата? Какви мерки, дейности и индикатори трябва да бъдат включени в тях?

- Ефективна ли е комуникацията между УО, МОН и бенефициентите/партньорите? Как може да бъде подобрена? Как се прилага принципът за многостепенно управление? По какъв начин се взаимодейства със заинтересованите страни и имат ли те роля при планиране на изпълнението, в т.ч. планиране на операциите за съфинансиране по Програмата? Как взаимодействието със заинтересованите страни може да се подобри?

- Какви са потенциалните нужди за изменение на ОП, за да се отговори по-ефективно на текущите нужди в областта на науката и образованието?

На база Тематична оценка 2, участникът трябва да формулира препоръки за:

- Изменение на Оперативната програма, както и, в случай на необходимост, промени в планираните процедури за предоставяне на БФП, както и препоръки за наддоговаряне на ресурс по Програмата;
- Синхронизиране на процедурите по Програмата с нормативните и стратегическите документи в областта на науката, висшето образование, училищното и предучилищното образование и социалното включване, както и препоръки за постигане на целите, заложен в тях;
- Демаркация, синергия и допълняемост с други национални и международни източници на финансиране през следващия програмен период.

За да се отговори на поставените въпроси, **основните методи на оценка** следва да бъдат:

- Оценка, базирана на теорията;
- Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation), включително оценка на резултатите; и
- Метод на триангулацията:
  - Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване едновременно на поне три източника на информация (например работа с документи, експертни оценки и работа на терен/структурирани интервюта с целевите групи или заинтересованите страни) с цел получаване на високо ниво на достоверност.
  - Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (т.е. количествен, основаващ се на факти и числови данни), и базиращ се на

мнения (т.е. субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи). В оценката следва да бъде включено и документално проучване с цел получаване на високо ниво на достоверност.

- В рамките на Тематичната оценка следва да се организира и проведе **една фокус група с представители на заинтересованите страни**, посочени в Приложение 1 на Техническата спецификация. Целта на фокус групата е да обобщи мнението на заинтересованите страни относно поставените в Тематична оценка 2 въпроси и да изведе ключови препоръки за изменение на Оперативната програма, както и, в случай на необходимост, промени в планираните процедури за предоставяне на БФП, както и препоръки за наддоговаряне на ресурс по Програмата.

Заинтересованите страни по тази Тематична оценка са Управляващ орган на ОПНОИР, КН на ОПНОИР, Дирекция ЦКЗ в АМС,МОН, бенефициенти и партньори по Програмата.

За да се придаде дълбочина на мнението на заинтересованите страни следва да се проведат и структурирани интервюта с техни представители. **Участникът следва да предложи методология за оценка и за отговори на оценъчните въпроси, която включва всички от посочените по-горе методи, допълнителни по преценка на участника оценъчни въпроси и източниците на информация. Методологията трябва да предложи адекватен подход на триангулация, и оптимално съотношение между използваните методи – анкетни, кабинетни, теренни, емпирични, социологически и др. проучвания. Оценката трябва да бъде подкрепена със съответните таблици, данни и графики.**

Тематична оценка 3. Оценка на въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение.

Участникът следва да оцени въздействието по отношение на промените в социално-икономическото развитие, нуждите и целевите групи, което оказват или са оказали процедурите за предоставяне на БФП по Приоритетни оси 1, 2 и 3 на Програмата.

Оценката по тематични оценки 3.2-3.6 трябва да оцени и сравни ефикасността, ефективността и въздействието на системния подход (директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с конкретен бенефициент МОН и на подхода за подбор на проекти при предоставяне на БФП върху социално-икономическото развитие, бенефициентите, целевите групи и заинтересованите страни, и по отношение на принципа на партньорство и споделянето управление, както и възможността за прилагане на комбинирани (хибридни) модели на финансиране, комбиниращи възможността за системен подход, координационна роля на МОН, партньорство от страна на неправителствения сектор и социалните партньори и водеща роля в изпълнението на проектите от страна на участващите образователни институции.

Оценката следва да обхване най-малко следните направления за подкрепа и цели на Оперативната програма:

Тематична оценка 3.1. Изграждането на мрежа от центрове за върхови постижения и центрове за компетентност и развитие на върхови и пазарно ориентирани научни изследвания

Средносрочната оценка следва да събере информация и да даде изводи относно изпълнението на процедурите, свързани с изграждането на центрове за върхови постижения и центрове за компетентност. Оценката следва да представи обективна оценка за повишаване на нивото и пазарната ориентация на научноизследователските дейности на водещите научни организации в България вследствие на подкрепата на Програмата.

Необходимо е да се оцени подобряването на квалификацията на изследователите за провеждане на научноизследователска дейност на високо ниво в европейски мащаб, приноса на проектите по Приоритетна ос 1 за постигане целите на ИСИС и подобряването на потенциала им за приложни научни изследвания, експериментална развойна дейност и иновации.

Изпълнителят трябва да оцени ролята и мястото на създаваните по Програмата центрове за върхови постижения и центрове за компетентност в националната и

европейската стратегическа рамка, научното въздействие на българските научноизследователски организации чрез създаване на международно признати публикации и други приложни научноизследователски резултати в приоритетните области на ИСИС, както и дали те увеличават пазарната ориентация на техните научноизследователски и иновационни програми, както и способността им да привличат частни инвестиции и да гарантират устойчивост на инвестициите. Оценката трябва да даде препоръки за подобряване на изпълнението на проектите и партньорството в тези процедури. Оценката трябва да оцени въздействието на процедурите по Приоритетна ос 1 на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната.

Специален фокус в оценката следва да бъде оценка на мерките, насочени към изграждането на мрежа от Центрове за върхови постижения (ЦВП) и Центрове за компетентност (ЦК) и развитие на върхови и пазарно ориентирани научни изследвания.

Основни оценъчни въпроси:

- Адекватно ли е териториалното и тематичното разпределение на ЦВП и ЦК, с оглед на нуждите на икономиката и приоритетните области на ИСИС?
- Подходяща ли е структурата на партньорствата в подкрепените ЦВП и ЦК, с оглед изпълнение на предвидените инфраструктурни дейности и доставки и реализиране на предвидените в тях работни пакети и научни програми?
- Подходящ ли е използваният подход на подбор на проекти за изграждане на ЦВП и ЦК? Подходящо ли е прилагането на стратегически подход и директно предоставяне на БФП в следващия програмен период, както и използването на финансови инструменти? Какви финансови инструменти биха били най-подходящи и приложими?
- Необходими ли са законодателни промени за устойчиво регламентиране на ролята и функциите на ЦВП и ЦК в цялостната рамка на научната инфраструктура в България и възможностите за отварянето ѝ за международно сътрудничество?
- Как следва да бъде повишено сътрудничеството с бизнеса и реализирането на приложни научни изследвания, пряко обслужващи нуждите на икономиката? Следва да се формулират препоръки за подобряване на индивидуалните планове за използване на научната инфраструктура, подготовката на съвместни научни проекти с предприятия, както и за включване на

икономически субекти в дейностите на центровете за върхови постижения и центровете за компетентност.

- В каква степен проектите по Приоритетна ос 1 допринасят за повишаване на върховите постижения и пазарната ориентация на научните изследвания вследствие на подкрепата на ОПНОИР?
- В каква степен подкрепата от ЕФРР е оказала въздействие върху насърчаването на участието на български изследователи в международно сътрудничество? Какъв е приносът на ОПНОИР в изпълнение на стратегическата цел на Стратегията „Европа 2020“, Националната програма за развитие България 2020 и Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019 – достигане на 1,5 % от БВП, инвестирани в НИРД?
- Какво е въздействието върху целевите групи? Каква е промяната в статута на участниците преди и след включването им в дейностите по Програмата? Каква част/ процент от изменението се дължи на интервенцията? Какви механизми са допринесли за постигане на въздействие/ какви са факторите за липса на въздействие? Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?
- Имат ли организациите-партньори достатъчно опит в управлението и изпълнението на проекти и/или технически опит (опит и степен на познаване на дейностите, включени в проектите)?
- Ефективни и адекватни ли са мерките, заложи в планове за изпълнение на проектите, финансирани по ОПНОИР? Какво може да се подобри в тяхното изпълнение? Адекватни ли са заложените финансови ресурси в проектите за ЦК и ЦВП за изпълнение на заложените цели и спрямо реалните пазарни цени?
- Съответстват ли научните програми, включени в проектите по ПО1, на целите и стратегията на Оперативната програма?
- Каква е допълняемостта и координацията на изпълнението на Приоритетна ос 1 с рамкова програма Хоризонт 2020 и какви са препоръките за подобряването ѝ, в т.ч. през следващия програмен период?

- Какво е въздействието на Програмата върху научната екосистема в България? Какво е въздействието на процедурите по Приоритетна ос 1 на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- Каква е допълняемостта и координацията на изпълнението на Приоритетна ос 1 с ОПИК, в т.ч. синергията и допълняемостта с предвидената подкрепа за финансиране на Регионални иновационни центрове, предвидени за финансиране по ОПИК?

На база оценката, участникът следва да формулира **препоръки** във връзка с всеки от оценъчните въпроси, както и относно:

- Увеличаване участието на български изследователи и научни организации в международното сътрудничество.
- Демаркация, синергия и допълняемост с ОПИК и Програмата „Хоризонт 2020“/„Хоризонт Европа“ през следващия програмен период. Препоръки за мерки, насочени към ЦВП и ЦК, за следващия програмен период.
- Засилване на стратегическия фокус в подкрепа на науката и изследванията през следващия програмен период, в т. ч. възможността за предварително определяне на операции със стратегическо значение в бъдещата оперативна програма за наука и образование за периода 2021 – 2027, основани на финансираните от ОПНОИР Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност.

Допълнителна информация за провеждане на Тематична оценка 3.1:

При извършване на Тематична оценка 3.1. изпълнителят трябва вземе предвид предоставената от Платформата за обучение в политиката на Програмата на ЕК Интеррег Европа (Interreg Europe) експертна подкрепа на екипите за управление на Центровете за върхови постижения (ЦВП) и Центровете за компетентност (ЦК) на база на съществуващия опит в другите европейски региони. Изпълнителят трябва да отрази по подходящ начин в оценката формулираните препоръки за стратегическите насоки за развитието на Центровете по отношение на юридически статут и модел на управление, участието на бизнеса, осигуряването на финансова устойчивост и възможностите за сътрудничество със сходни центрове в държави членки на ЕС. Резултатите и препоръките от Интеррег Европа ще бъдат предоставени от възложителя.

При извършване на Тематична оценка 3.1. изпълнителят трябва предвиди демаркация и координация с подготвяното за подписване и ратифициране Споразумение

за възмездни консултантски услуги между Министерство на образованието и науката и Международната банка за възстановяване и развитие, в което се предвижда да бъде възложен на банката анализ на ефективността на публичните инвестиции в научноизследователска и развойна дейност. Списък на дейностите и получаваните резултати ще бъдат предоставени от възложителя след ратифициране на Споразумението и стартиране на изпълнението му.

Изпълнителят трябва да предвиди демаркация и координация със стратегическата оценка на центровете за върхови постижения (ЦВП) и центровете за компетентност (ЦК) и препоръки за тяхното бъдещо развитие, която предстои да бъде извършена от Съвместния изследователски център към Европейската комисия (JRC). В обхвата на тази оценка се предвижда да бъде направен анализ на всички финансирани проекти на ЦВП и ЦК, да бъдат дадени препоръки за правната и организационна рамка, държавни помощи, модели за управление на научноизследователската инфраструктура, за устойчивост на центровете, технологичен трансфер и комерсиализация, засилване на връзките с частния сектор, синергия с допълващи инициативи и проекти, включително регионалните иновационни центрове, финансирани по ОПИК. Конкретните дейности, получените резултати от оценката и препоръките от Съвместния изследователски център, ще бъдат предоставени от Възложителя след стартиране на изпълнението на дейностите от страна на JRC.

Тематична оценка 3.2. Намаляване дела на преждевременно напусналите училище, устойчиво задържане на учениците в образователната система и активно приобщаване на деца със специални образователни потребности и маргинализирани групи в образователната система

Оценката следва да даде обективен поглед върху въздействието, което оказва подкрепата на Програмата, свързана с приобщаващото образование, върху превенцията на отпадането от училище и увеличаването на ползите при завършване на следваща образователна степен и придобиване на нови умения. Една от основните цели на оценката е да се оцени въздействието на инвестициите в осигуряването на подкрепяща образователна среда, фокусирана върху деца и ученици с образователни дефицити, от уязвими групи, включително с различен етнически произход, както и от тези с изявени способности и дарби и дейностите за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности, както и за ученето през целия живот. Оценката трябва да даде обективна оценка за въздействието на инвестициите по Програмата върху образователната интеграция, приобщаващото образование,

системните и ефективни подходи за подкрепа на деца и ученици с пропуски в обучението.

Също така следва да се оцени въздействието върху достъпа до предучилищно и училищно образование към групи, които са с ограничен достъп до образователни услуги, поради бедност и/или географска отдалеченост, принадлежност към маргинализирана етническа или социална група и/или лица, търсещи или получили международна закрила, физически затруднения (специални образователни потребности), както и възможностите за преход на лица от тези групи към висше образование.

Оценката следва да представи и оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на образователната интеграция и приобщаващото образование, които да имат принос в намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

Основни оценъчни въпроси:

- Какво е въздействието върху целевите групи? Каква е промяната в статута на участниците преди и след включването им в дейностите по Програмата? Каква част/ процент от изменението се дължи на процедурите по Програмата? Какви механизми са допринесли за постигане на въздействие/ какви са факторите за липса на въздействие? Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?
- Какви следва да бъдат мерките за насърчаване на лицата от уязвими групи и риск от дискриминация, чрез които да се подобрят възможностите им да завършат висше образование, и има ли такава необходимост?
- Какво е въздействието на Програмата върху повишаване на нивото на грамотност на учениците от уязвими групи (като се отчита спецификата на всяка отделна група и необходимостта от индивидуален подход) в областта на четенето, математиката и природните науки?
- Какво е въздействието върху придобиването на компетентности, подкрепящи личностното развитие, социалната интеграция и професионална реализация на децата и учениците от уязвими групи (като се отчита спецификата на всяка отделна група и необходимостта от индивидуален подход)? Развиват ли се нагласи за вземане на информирани решения от учениците от уязвими групи за продължаване на образованието и завършване на висше образование?

- Оказват ли въздействие мерките по Програмата за намаляване на различията в резултатите от ученето в различните училища и населени места?
- Какво е въздействието на Програмата върху развитието на езиковите умения на децата от уязвими групи в предучилищното образование? Какво е необходимо за по-лесен преход към училищно образование?
- Оказват ли въздействие мерките по Програмата в интегрираното обучение за деца със специални образователни потребности и включването им в общата образователна среда?
- Въздейства ли Програмата в процеса на приобщаващо образование и на социалното включване чрез оптимизация на мрежата от специални детски градини и училища?
- Какво е въздействието на Програмата в осигуряването на достъп до качествено приобщаващо предучилищно и училищно образование за децата и учениците от уязвими групи? Равноправно ли е интегрирането на учениците в българската образователна система, развиването на културната идентичност на децата и учениците и получаването на качествено образование в училищата в малките населени места? Какво е необходимо за по-лесен преход на тези ученици към висше образование?
- Въздейства ли Програмата върху подобряване на резултатите от допълнителното обучение по български език за децата и учениците (включително деца и ученици, търсещи или получили международна закрила), за които българският език не е майчин?
- Какво е въздействието на проектите и процедурите върху образованието и социалното включване в регионите и общините, обхванати по Програмата? Насърчава ли се участието на родителите в образователния процес?
- Подходящо ли е териториалното измерение на програмираните процедури и тези в процес на изпълнение? Отчитат ли се специфични характеристики на отделните региони и общини? Получават ли подкрепа учениците от уязвими групи в отделните региони за продължаване на образованието в прогимназиален и гимназиален етап на средното образование и във висши училища?

- Подходящо ли се осъществява координацията на ниво процедури и проекти с общинските планове за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства?
- Какъв е приносът на Програмата в намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система? Какво е въздействието от намаляването на техния дял върху социално-икономическите условия в страната? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- Какъв трябва да бъде дизайнът на бъдещите процедури, свързани с приобщаващото образование и какви индикатори трябва да бъдат включени в тях? Необходимо ли е разширяване на обхвата на целевите групи и включването на нови индикатори на ниво програма, свързани с образователната интеграция и приобщаващото образование?
- Препоръки за следващия програмен период по отношение на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките, за подобряване на образователната интеграция и приобщаващото образование, и намаляване на дела на преждевременно напусналите образование.

Тематична оценка 3.3. Подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности

Оценката следва да даде обективен поглед върху въздействието, което оказва подкрепата на Програмата, свързана с подобряване на постиженията на учениците, в овладяването на ключови компетентности и увеличаването на ползите при завършване на следваща образователна степен и придобиване на нови умения. Една от основните цели на оценката е да се оцени въздействието на инвестициите в осигуряването на подкрепа за целодневната организация на образователния процес, заниманията по интереси и овладяването на специфични знания, умения и компетентности, фокусирана върху базовата, функционалната и мултифункционалната грамотност, талантливите ученици, учениците в риск от отпадане от образователната система, както и в каква степен са подобрени постиженията на учениците като цяло. Оценката трябва да даде обективна оценка за въздействието на инвестициите по Програмата за фокусирането върху индивидуалните потребности на учениците при допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и в заниманията по интереси. Също така следва да се оцени въздействието върху

прилагането на диференциран подход на ниво училище и ученик при осигуряването на ефективност и устойчивост на резултатите при прилагането на инструментариума за идентифициране на конкретните потребности на всеки ученик и предоставянето на индивидуална подкрепа.

Оценката следва да представи и оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности.

Основни оценъчни въпроси:

- Какво е въздействието върху целевите групи? Каква е промяната в статута на участниците преди и след включването им в дейностите по Програмата? Каква част/ процент от изменението се дължи на процедурите по Програмата? Какви механизми са допринесли за постигане на въздействие/ какви са факторите за липса на въздействие? Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?
- Какви следва да бъдат мерките за подобряване на постиженията на учениците и за овладяването на ключови компетентности от тяхна страна?
- Какво е въздействието на проектите и процедурите върху базовата грамотност на учениците, свързвана с основни умения за четене и за разбиране на текст и уменията, които се очаква да са придобили учениците в края на началния етап на образование в съответствие с държавните образователни стандарти?
- Какво е въздействието на проектите и процедурите върху развитието на уменията за функционалната грамотност на учениците, и каква е връзката с уменията, които учениците се очаква да са придобили в края на прогимназиалния етап на образование в съответствие с държавните образователни стандарти?
- Оказват ли въздействие проектите и процедурите върху подобряване на постиженията на учениците в НВО и ДЗИ? Какво е въздействието върху мултифункционалната им грамотност при завършване на гимназиалния етап на образование?
- Овладяват ли учениците ключови компетентности, необходими при започване на работа след завършване на образованието? Адекватни ли са знанията, уменията и компетентностите, придобити в училище, на изискванията на пазара на труда?
- Какъв е приносът на Програмата в подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическите условия в страната?

- Подобро ли е функционирането на системата за целодневна организация на учебния процес в резултат на дейностите по ОПНОИР? Ефективни ли са заниманията по интереси? Какво е въздействието им върху подобряване на постиженията на учениците? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- В каква степен диференцираният подход на ниво училище и ученик осигурява ефективност и устойчивост на резултатите? Прилагането на инструментариума идентифицира ли адекватно конкретните потребности на всеки ученик? Какво е въздействието върху предоставянето на индивидуална подкрепа на учениците и в каква степен се прилага?
- Препоръки за следващия програмен период за мерки, които да водят до подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности.

Тематична оценка 3.4. Повишаване квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието

Оценката следва да даде обективен поглед върху въздействието, което оказва подкрепата на Програмата, свързана с повишаване на квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти, като решаващо условие за качествено образование. Една от основните цели на оценката е да се оцени въздействието на инвестициите, свързани с обучението и квалификацията с променящите се социални и икономически условия. Оценката трябва да даде обективен отговор на въздействието, което оказват процедурите и проектите при реализиране на мерките за постигане на всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в училищното образование и предучилищното образование, както и синхронизацията между мерките в Програмата и реалните нужди от продължаваща квалификация и професионално развитие на педагогическите кадри. Необходимо е да се оцени адекватността на мерките за квалификация спрямо институционалната и социалната база на образователната система.

Оценката следва да представи и оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките, и от включване на процедури и дейности за подобряване на квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието.

Основни оценъчни въпроси:

- Подобрена ли е квалификацията на педагогическите специалисти и преподавателите във висшите училища? Какво е въздействието от мерките за повишаване на квалификацията на преподавателите, подкрепени по Програмата?
- Подобрено ли е функционирането на системата за професионално развитие и кариерно израстване на педагогическите специалисти и преподавателите във висшите училища в следствие на интервенциите по Програмата?
- Повишен ли е статутът на учителската професия? Имат ли студентите в област на висше образование „Педагогически науки“ по-добра мотивация за професионална реализация? Какво е въздействието от мерките за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, подкрепени по Програмата? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- Намалява ли тенденцията на увеличаване на средната възраст на педагогическите кадри? Подобрява ли се или се влошава спазването на принципа за равенство на половете при педагогическите кадри и как Програмата влияе върху тези процеси?
- В каква степен учителската професия е станала по-привлекателна и адекватна на социално-икономическата среда? Каква е връзката между първоначалната подготовка на педагогическите кадри и продължаващата им квалификация като предпоставка за подобряване на образователния процес и въвеждането на иновативни методи за преподаване?
- Препоръки за следващия програмен период за разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието.

Тематична оценка 3.5. Подобряване на връзката на професионалното образование с висшето образование и с нуждите на пазара на труда

Оценката следва да даде обективен поглед върху въздействието, което оказва развитието на човешките ресурси, ангажирани в образованието и обучението върху пазара на труда. Една от основните цели на оценката е да се оцени въздействието на инвестициите в развитието на човешките ресурси в образованието и обучението, доколко и в каква степен спомагат за създаване на квалифицирана работна ръка и висококвалифицирани кадри, и доколко те стимулират икономическия растеж и

развитието на конкурентоспособността на икономиката. Оценката трябва да даде обективна оценка за въздействието на инвестициите по Програмата върху развитието на системата за професионално образование и обучение с оглед непосредствените и потенциалните нужди за умения на пазара на труда. Също така следва да се оцени въздействието върху нуждите от обучение по професии за осигуряване на образование, съответстващо на националните и регионалните икономически приоритети, както и каква е обратната връзка от пазара на труда към предлагането на професионално образование и обучение, така че оценката на бъдещите изисквания за умения и посрещането на нуждите на пазара на труда да се отчитат адекватно в процесите на планиране на професионалното образование и обучение.

Оценката следва да представи и оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на връзката на професионалното образование с висшето образование и с нуждите на пазара на труда.

Основни оценъчни въпроси:

- Какво е въздействието върху целевите групи? Каква е промяната в статута на участниците преди и след включването им в дейностите по Програмата? Каква част/процент от изменението се дължи на процедурите по Програмата? Какви механизми са допринесли за постигане на въздействие/ какви са факторите за липса на въздействие? Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- Каква е ефективността, ефикасността и въздействието на подкрепените по Програмата ученически практики? Какъв е дялът на реализираните се на пазара на труда ученици, участвали в дейности по ОПНОИР за практическо обучение в реална работна среда? Реализацията на учениците адекватна ли е на придобитата специалност или е различна от нея? Какво е разпределението на реализираните се на пазара на труда ученици по професионални направления? Каква е реализацията им на пазара на труда спрямо неучаствали в дейности за ученически практики по Програмата ученици? Какъв е дялът на учениците, участвали в подкрепените по Програмата дейности за ученически практики, продължили образованието си във висши училища?
- Изградени ли са партньорски отношения между факултети и предприятия? Какво въздействие оказват те върху развитието на пазара на труда?

- Има ли съвместно планиране на кадровите потребности между автономните висши училища и заинтересованите икономически сектори? Участват ли бизнесът и работодателите активно в изготвянето на актуализация на учебни програми и учебни планове в професионалното образование?
- Отговарят ли учебните програми и образователната инфраструктура в професионалните училища на изискванията на съвременното производство?
- Какво е въздействието и ефектът от въвеждането и прилагането на обучение чрез работа (дуално обучение) за лица над 16 години? Какво е въздействието и ефекта от подкрепата на Програмата за учебно-тренировъчните и/или други форми на учебни или тренировъчни фирми? Стимулирано ли е образованието в областите на инженерно-техническите и природните науки и в професионалните направления от приоритетните области на икономиката?
- Разработени ли са и прилагат ли се политики и мерки за развитие на „обучение чрез работа“ и подкрепа за провеждане на ефективно практическо обучение в реална работна среда за ученици в професионалните гимназии? Какво е въздействието им върху пазара на труда и качеството на работната сила?
- Какво е въздействието на подкрепените по Програмата модел на кариерно ориентиране на училищно ниво и модел на връзка на училището с пазара на труда?
- Какъв трябва да бъде дизайнът на бъдещите процедури спрямо наличния свободен ресурс? Какви мерки, дейности и индикатори трябва да бъдат включени в тях, за да отговарят на нуждите на Програмата и бъдат постигнати целите на инвестиционните приоритети?
- Препоръки за следващия програмен период относно подобряване на връзката на професионалното образование с висшето образование и с нуждите на пазара на труда.

Тематична оценка 3.6. Подобряване на управлението на висшите училища и качеството на преподаване, в съответствие с нуждите на пазара на труда; увеличаване на дела на 30-34-годишните, завършили висше образование

Оценката трябва да даде обективна оценка за въздействието на инвестициите по Програмата върху развитието на системата за висше образование с оглед непосредствените и потенциалните нужди за умения на пазара на труда. Също така следва да се оцени качеството на системите за управление на висшите училища,

качеството на преподаване и нуждите от оптимизация на професионалните направления за осигуряване на образование, съответстващо на националните и регионалните икономически приоритети и нужди на пазара на труда, както и каква е обратната връзка от пазара на труда към предлагането на висшето образование, така че оценката на бъдещите изисквания за умения и посрещането на нуждите на пазара на труда да се отчитат адекватно в процесите на планиране на висшето образование.

Оценката трябва да даде обективна оценка за въздействието на инвестициите по Програмата за подобряване на качеството на висшето образование и способността на висшите училища да изграждат качествени специалисти, както и включването на студентите и преподавателите в изследователската работа. Също следва да се оцени въздействието на рейтинговата система на висшите училища върху подобряване на качеството на висшето образование и обвързването на финансирането на висшите училища с резултатите от обучението и реализацията на студентите. Оценката трябва да даде обективен отговор на приноса на процедурите и проектите в изпълнението на националната цел заложена в Стратегията „Европа 2020“, Националната програма за развитие България 2020 и Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019 за увеличаване на дела на 30-34-годишните, завършили висше образование.

Оценката следва да представи и оценка на необходимостта от разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на управлението на висшите училища и качеството на преподаване, в съответствие с нуждите на пазара на труда.

Основни оценъчни въпроси:

- Какво е въздействието върху целевите групи? Каква е промяната в статута на участниците преди и след включването им в дейностите по Програмата? Каква част/ процент от изменението се дължи на процедурите по Програмата? Какви механизми са допринесли за постигане на въздействие/ какви са факторите за липса на въздействие? Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи? Какво е въздействието на Програмата върху социално-икономическото развитие на страната?
- Каква е ефективността, ефикасността и въздействието на подкрепените по Програмата студентски практики? Какъв е дялът на реализираните се на пазара на труда студенти от участвалите в студентски практики по ОПНОИР? Реализацията на студентите адекватна ли е на придобитата специалност или е различна от нея? Какво е разпределението на реализираните се на пазара на труда студенти по професионални

направления? Каква е реализацията им на пазара на труда спрямо неучаствали в дейности за студентски практики подкрепени по Програмата студенти?

- Какво е въздействието на проектите и процедурите в изпълнението на националната цел, заложенa в Стратегията „Европа 2020“, Националната програма за развитие България 2020 и Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019 за увеличаване на дела на 30-34-годишните, завършили висше образование? Постигането на националната цел подобрява ли качеството на работната сила и връзката с пазара на труда?
- Какво е въздействието на рейтинговата система на висшите училища върху подобряване на качеството на висшето образование? Адекватен ли е моделът на финансиране на висшите училища спрямо качеството на предлаганите образователни услуги?
- Отговарят ли професионалните направления на изискванията на пазара на труда? Какво въздействие оказват уменията, придобити във висшите училища на студентите върху реализацията им и развитието на пазара на труда? Има ли необходимост от оптимизация на професионалните направления? Какво е въздействието на подкрепените по Програмата модел на кариерно ориентиране на студентите и модел на връзка на висшето училище с пазара на труда?
- В каква степен са ефективни мерките за повишаване на квалификацията на преподавателите и научноизследователския състав и какво е участието на млади докторанти в научни изследвания? Инвестициите в развитието на човешките ресурси в сферата на науката спомагат ли за повишаване качеството на научните изследвания и подготовката на висококвалифицирани специалисти? Стимулират ли те икономическия растеж?
- Необходима ли е промяна в системите на управление на висшите училища? Какъв е най-адекватният подход за използване на Инициативата HEInnovate като инструмент за самооценка, за да бъдат насърчени модернизацията и въвеждането на иновативни модели за управление и преподаване във висшите училища?
- Препоръки за следващия програмен период за подобряване на управлението на висшите училища и качеството на преподаване, в съответствие с нуждите на пазара на труда

Минимални източници на информация за Тематична оценка 3:

Документи на УО, Наръчник за управлението ОПНОИР, Насоки за кандидатстване на обявените по ОПНОИР процедури и приложенията към тях, Интернет страница на ИА ОПНОИР (<http://sf.mon.bg/>), ИСУН 2020, Интернет страница на единния информационен портал за структурните фондове (<https://www.eufunds.bg/index.php/bg/>), НСИ, Евростат, European Innovation Scoreboard.

За да се отговори на поставените въпроси, трябва да бъде извършена оценка на въздействието по всяка една Тематична оценка от 3.1 до 3.6. За нуждите на Тематична оценка 3 (всички Тематични оценки от 3.1 до 3.6) оценка на въздействието се дефинира като процес на систематичен анализ на вероятните икономически, финансови, социални, екологични и други промени и последствия, възникнали в следствие на инвестициите по Програмата, както и оценка на адекватността на Програмата спрямо промените в социално-икономическата среда и промени в провежданите политики в областта на науката и образованието. Икономическите въздействия могат да бъдат върху макро или микроикономическата среда, особено по отношение на икономическия растеж и на конкурентоспособността. Финансовото въздействие трябва да е насочено към определяне на разходите и ползите, свързани с настъпването на промяна в количеството и качеството на обществените услуги, предлагани на централно или местно ниво. Социалните въздействия могат да бъдат върху човешкия капитал, промените в равнището на заетостта и качеството на работните места, социалната изключеност и бедността, образованието, професионалното обучение, културата и т.н. Екологичните въздействия са позитивни или негативни, свързани с настъпилите промени в околната среда.

По всички Тематични оценки от 3.2 до 3.6 участникът следва задължително да използва основните методи за оценка на въздействието: Randomised Control Trial, Counterfactual Impact Evaluation.

Във всяка една Тематична оценка от 3.1 до 3.6 следва да се използва и методът „Разходи-ползи“, както и провеждане на **фокус групи със заинтересованите страни и целевите групи**, посещения на място и Метод на триангулацията. За да придаде дълбочина на мнението на заинтересованите страни и целеви групи следва да се проведат и структурирани интервюта с техни представители. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (т.е. количествен, основаващ се на факти и числови

данни), и базиращ се на мнения (т.е. субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да се изследват по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси. В оценката следва да бъде включено и документално проучване с цел получаване на високо ниво на достоверност.

В рамките на Тематичната оценка следва да се организират и проведат **6 фокус групи по една за всяка една Тематична оценка от 3.1 до 3.6 с представители на заинтересованите страни и целевите групи**, чрез които да се обобщи мнението на заинтересованите страни и целевите групи относно поставените в Тематичната оценка въпроси и да се изведат ключови препоръки. Целта на фокус групите е:

- решаване на предизвикателствата, свързани с подбора на проекти, изпълнението, правната рамка, бъдещата устойчивост и управление на ЦВП и ЦК. Както и препоръки за следващия програмен период и демаркация, синергия и допълняемост с ОПИК и Програмата „Хоризонт 2020“/„Хоризонт Европа“;
- разширяване на обхвата на мерките и включване на процедури и дейности за подобряване на образователната интеграция и приобщаващото образование, които да имат принос в намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- разширяване на обхвата на мерките за подобряване на връзката на професионалното образование с нуждите на пазара на труда; разширяване на обхвата на мерките за модернизация на управлението и качеството на преподаване във висшите училища, в съответствие с нуждите на пазара на труда;
- разширяване на обхвата на мерките за подобряване на квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието; разширяване на обхвата на мерките за ориентиране на младите хора към учителската професия;
- разширяване на обхвата на мерките за подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности; разширяване на обхвата на мерките за въвеждането на адекватна система за оценка на постиженията на децата и учениците.

Заинтересованите страни по тази Тематична оценка са УО на ОПНОИР, КН на ОПНОИР, Дирекция ЦКЗ в АМС, МОН, бенефициенти и партньори по Програмата. Целевите групи са описани в Приложение 1 на Техническата спецификация.

Участникът трябва да предложи подходяща методология и източници на информация. Методологията трябва да предложи адекватен подход на

триангулация, и оптимално съотношение между използваните методи – анкетни, кабинетни, теренни, емпирични, социологически и др. проучвания. Оценката трябва да бъде подкрепена със съответните таблици, данни и графики.

4.1.3. Етапи и срокове за извършване на оценката

Настоящата Техническа спецификация определя основните етапи и срокове за извършване на средносрочна оценка на ОПНОИР. Сроктът за изпълнение на задачата е 7 (седем) месеца от датата на сключване на договора за възлагане на обществената поръчка.

Изпълнителят следва да представи в своята оферта подробен план-график за изпълнение на дейностите, като предвиди задължително следните етапи и срокове:

Етап 1	Изготвяне на Встъпителен доклад
Срок	Внасяне: Не по-късно от 30 (тридесет) дни от сключване на договора с Възложителя.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на встъпителна среща с Възложителя за обсъждане на специфични въпроси и получаване на указания относно основните сфери, в които Изпълнителят следва да насочи усилията си, както и обсъждане на графика за извършване на дейностите по оценка; • Събиране, анализиране и систематизиране на документи и материали; • Идентифициране на допълнителни заинтересовани страни във връзка с провеждането на оценката; • Допълване на оценъчните въпроси на база събраната информация.
Резултати и продукти	<ul style="list-style-type: none"> • Проведена встъпителна среща с Възложителя; • Събрани необходими източници на информация и данни; • Представяне на Встъпителен доклад; • Съгласувани структура и съдържание на докладите по всеки етап и всяка тематична оценка.

Етап 2	Изготвяне на Междинни доклади по Тематични оценки 1 и 2
Срок	Внасяне: не по-късно от 3 (три) месеца от датата на сключване на договора с Възложителя.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на Междинни доклади по Тематична оценка 1 „Оценка на актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР“ и по Тематична оценка 2 „Оценка на актуалността на външната съгласуваност ОПНОИР“ с информация за предприетите през периода дейности, постигнатите резултати, приложения методологичен подход, срещнатите трудности, установените рискове и др.; • Изготвяне на база данни за Тематични оценки 1 и 2;

Етап 2	Изготвяне на Междинни доклади по Тематични оценки 1 и 2
	<ul style="list-style-type: none"> • Методология за изчисление на индикаторите за изпълнение и резултат по Приоритетни оси 1, 2 и 3, както и за изчисление на приноса на Приоритетни оси 2 и 3 към изпълнение на релевантните общи индикатори по ЕСФ (представя се към Междинен доклад по Тематична оценка 2).
Резултати и продукти	<ul style="list-style-type: none"> • Проведени 2 броя фокус групи по Тематични оценки 1 и 2; • 2 броя изготвени и съгласувани с Възложителя Междинни доклади по Тематични оценки 1 и 2 със съответните резюмета и превод на английски език. • 1 брой предложение за Методология за изчисление на индикаторите за изпълнение и резултат по Приоритетни оси 1, 2 и 3, както и за изчисление на приноса на Приоритетни оси 2 и 3 към изпълнение на релевантните общи индикатори по ЕСФ. • 2 броя база данни

Етап 3	Изготвяне на Междинен доклад по Тематична оценка 3
Срок	Внасяне: не по-късно от 5 (пет) месеца от датата на сключване на договора с Възложителя.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на Междинен доклад по Тематична оценка 3 „Оценка на въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение“ с информация за предприетите през периода дейности, постигнатите резултати, приложения методологичен подход, срещнатите трудности, установените рискове и др.; • Изготвяне на база данни за Тематична оценка 3.
Резултати и продукти	<ul style="list-style-type: none"> • Проведени 6 (шест) броя фокус групи по Тематична оценка 3; • 1 брой изготвен и съгласуван с Възложителя доклад по Тематична оценка 3 на български език с резюме и превод на английски език. • 1 брой база данни

Етап 4	Изготвяне на Окончателен доклад
Срок	Внасяне: не по-късно от 7 (седем) месеца от датата на сключване на договора с Възложителя.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на Окончателен доклад с информация за предприетите през периода дейности, постигнатите резултати, приложения методологичен подход, срещнатите трудности, установените рискове и др.;

Етап 4	Изготвяне на Окончателен доклад
	<ul style="list-style-type: none"> • Актуализиране на базата данни за оценката и отразяване на коментари на Възложителя; • Изготвяне на окончателна средносрочна оценка на ОПНОИР.
Резултати и продукти	<ul style="list-style-type: none"> • Приет 1 брой Окончателен доклад с извършена средносрочна оценка на ОПНОИР.

При изпълнение на услугата следва да бъдат провеждани ежемесечни срещи с всички ключови експерти, участващи в изпълнението на дейностите по извършване на средносрочната оценка на ОПНОИР.

4.1.4. Структура и съдържание на средносрочната оценка на ОПНОИР

Всеки специфичен доклад по съответната Тематична оценка трябва да съдържа най-малко следните задължителни елементи:

- 1) *Резюме*, съдържащо кратко представяне на основните отправни точки, изводи, заключения и препоръки. Резюмето следва да бъде с максимален обем до 5 страници.
- 2) *Списък на използваните съкращения*;
- 3) *Речник на използваните термини*;
- 4) *Въведение*, представящо обща информация. Въведението следва да съдържа и информация за процеса на изготвяне на оценката – съответствие с изискванията на Техническата спецификация за изготвянето на оценката, цел и обхват на оценката, въпроси, свързани с изготвянето на оценката;
- 5) *Методологически подход*, съдържащ описание на използваните методи за изготвянето на оценката, оценъчни въпроси, както и източници на данни и информация;
- 6) *Представяне на оценката по направления и отговори на оценъчните въпроси*;
- 7) *Констатации, изводи, заключения и препоръки* – констатациите, изводите, заключенията и препоръките следва да са логически свързани, ясни, конкретни и изпълними, да произтичат от обективна оценка, да могат да бъдат използвани от институциите, отговорни за изпълнението, мониторинга и оценката на ОПНОИР и заинтересованите страни;
- 8) *Предлагани методи и подход за отразяване на изводи, заключения и препоръки*;
- 9) *Приложения* – тази част от доклада следва да съдържа пълния набор от използвани данни, източници на информация и други подробности, свързани с

изготвянето на оценката, включително карти, таблици, графики, бази данни, методически подходи, формули и други материали.

Окончателната подробна структура и съдържание на оценката и на съответните доклади се уточняват допълнително между Възложителя и Изпълнителя.

След изготвяне от Изпълнителя на проект на доклад, той се изпраща на Управляващия орган на ОПНОИР за коментари и предложения.

4.1.5. Методология

Осъществяването на оценката изисква използването на набор от методологически инструменти, между които най-малко следните:

- Преглед/анализ на релевантните източници на информация и свързаните документи, включително официални статистически данни на национално и на европейско ниво;

- Извършване на собствени проучвания за събиране на данни и информация, които не могат да бъдат предоставени от ИСУН2020 (ако е необходимо);

- Работа и анализ на предоставените от Възложителя данни и документи;

- Провеждане на интервюта със служители на ИА ОПНОИР, бенефициенти по Програмата и целеви групи;

- Метод на триангулацията – Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване на поне три източника на информация с цел получаване на високо ниво на достоверност. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (т.е. количествен, основаващ се на факти и числови данни), и базиращ се на мнения (т.е. субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да изследва по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси, когато този подход е приложим;

- Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation) – Този тип оценка следва да има за задача да анализира ефективността на работата/процесите/системите и да предложи подходящи мерки, с оглед на тяхното ускоряване и подобряване;

- Оценка, базирана на теорията – при този тип оценки основно следва да се приложат традиционни изследователски методи – както качествени, така и количествени. Сред най-често използваните в първата група са набиране и преглед на специализирана литература и документи, провеждане на интервюта и фокус групи,

изследване на конкретни случаи и други, а сред вторите – използване на методи на описателната статистика, логически модели, метод за изчисление на разходи за единица продукт (при оценка на ефикасността), извадкови статистически изследвания или различни вариации на методи, при които се остойностяват ползите и разходите;

- Оценка на резултатите – при този тип оценка се оценява до каква степен се постигат очакваните резултати на Програмата. Тази оценка се съсредоточава преди всичко върху резултатите и постиженията (включително странични, непланирани и нежелани ефекти), за да се прецени ефективността на Програмата. Оценява се качеството на продуктите и услугите, предоставени на различните целеви групи.

При извършване на оценката участникът следва да ползва количествени, иконометрични и качествени методи, както и провеждане на анкети/интервюта/фокус групи с всички основни заинтересовани лица и със съответните целеви групи.

Важно! За всяка от посочените в т. 4.1.2 дейности, участникът следва ясно и детайлно да опише методите, които планира да използва. Изборът на методи за осъществяване на оценката следва да е съобразен с Насоките на Европейската комисия за оценка на социално-икономическото развитие EVALSED и с Ръководствата на ЕК за мониторинг и оценка (за ЕФРР и ЕСФ) от 2018 г., Практическите указания на ЕК за проектиране и възлагане на оценки на въздействието с контролни групи за програми, финансирани по ЕСФ, „Оценка на въздействието в практиката“ на Световната банка и Ръководството на Световната банка за извършване на оценки на въздействието: количествени методи и практики съобразно изискванията на Методиката за определяне на комплексната оценка на офертите за настоящата обществена поръчка, с оглед гарантиране на постигането на целите на оценката по най-ефикасен начин.

В Техническото си предложение участникът следва да опише подробно обхвата, подхода и етапите на оценката, както и набора от информация, която ще бъде анализирана за целите на оценката, както и да представи разписани методи, които ще бъдат използвани при осъществяването на оценката.

При извършване на оценката изпълнителят трябва да използва най-малко следните източници на информация:

- Национални стратегически, планови и програмни документи, обнародвани в Държавен вестник или публикувани съответно в правителствения портал

за обществени консултации – <http://www.strategy.bg>, както и в официалните интернет страници на различните институции;

- Публичен портал на системата ИСУН2020;
- Официални статистически данни от НСИ, Евростат и др.;
- European Innovation Scoreboard;
- Документи, издадени от Европейската комисия – Насоки, Ръководства, Работни документи;
- Документи на Европейския съюз – Регламенти, Политики, Стратегически документи;
- Проучвания, информация и документи, предоставени от УО на ОПНОИР – Наръчник за управление на ОПНОИР, Пакети Насоки за кандидатстване по обявените по ОПНОИР и приложения, Указания към бенефициенти;
- Интернет сайт на ИА ОПНОИР – <http://sf.mon.bg/>;
- Интернет страница на Единния информационен портал за Структурните фондове на ЕС – <http://www.eufunds.eu/>;
- Интернет страница <http://www.strategy.bg/>;
- Посещения на място, интервюта и анкети за набиране на информация.

Работата на изпълнителя следва да включва преглед и анализ на релевантните източници на информация и свързани документи.

Използваните източници следва да бъдат надлежно цитирани под линия и като приложение в края на съответните доклади. Източникът на използваните данни за всеки текст от оценката следва да е лесно проверим.

4.1.6. Качество на оценката

Контролът за качество на оценката гарантира, че работата е осъществена правилно, и че може да се разчита на нейните заключения. При одобряване на докладите от оценката Възложителят използва критерии за качество. Качеството на докладите за оценката ще бъде оценен най-малко от гледна точка на следното:

- 1) *Съответствие на потребностите:* Дали оценката адекватно адресира нуждата от информация, формулирана от УО и дали съответства на изискванията на техническата спецификация, офертата на Изпълнителя и договора за услуга?
- 2) *Целесъобразен обхват:* Внимателно ли са изследвани обосновката на Програмата, нейните продукти, резултати и въздействие, взаимодействие с други политики и неочаквани ефекти?

- 3) *Откритост на процеса:* Идентифицирани ли са всички заинтересовани страни? Включени ли са заинтересованите страни и целевите групи в изготвянето на оценката и в обсъждането на резултатите, за да се отчетат различните гледни точки?
- 4) *Защитим дизайн:* Дали дизайнът на оценката е подходящ и адекватен, с оглед постигане на резултатите, които да отговорят на всички оценъчни въпроси?
- 5) *Надеждност на данните:* Дали събраните първични и вторични данни са подходящи и надеждни, с оглед на очакваното им използване и анализиране?
- 6) *Задълбоченост на анализа:* Дали количествените и качествените данни са анализирани в съответствие с установените практики и по начин, който дава уместни отговори на всички оценъчни въпроси?
- 7) *Правдоподобни и добре обосновани резултати:* Дали изводите и резултатите са логични и обосновани от гледна точка на анализа на данните и тяхната интерпретация, включително с подходящи обяснения и хипотези?
- 8) *Безпристрастни заключения:* Дали заключенията, изводите и препоръките от оценката са обосновани и безпристрастни?
- 9) *Ясен и достоверен доклад:* Дали докладът описва контекста и целта, както и организацията и резултатите от оценката по такъв начин, че предоставената информация да е лесно разбираема и проверяема?
- 10) *Обективни и приложими изводи и препоръки:* Произтичат ли констатациите от анализа на оценката? Произтичат ли изводите/заключенията от направените констатации? Релевантни ли са направените препоръки на констатациите и изводите? Осигурява ли оценката полезни препоръки за УО и за други заинтересовани страни, и дали те са достатъчно подробни, за да бъдат изпълнени? Приложими ли са на практика направените препоръки?

В допълнение, основните изисквания към изведените препоръки на оценката са:

- Да бъдат конкретни;
- Да бъдат ясни и недвусмислени;
- Да бъдат мотивирани (да произтичат пряко от анализа);
- Да бъдат адресирани (т.е. да предлагат виждане по отговорностите за прилагане);
- Да дават индикация за възможния срок за прилагане;

- Да конкретизират целевите групи, към които трябва да се разпространява информация и подходящите канали за комуникация;
- Да предлагат методология и подход за отразяване в приложимите процедури и процеси, които УО на ОПНОИР използва при управлението и изпълнението на Програмата и/или при промяна на Оперативната програма.

В случай че за определени решения или действия се представят варианти, то Изпълнителят следва да ги опише детайлно и да предложи своето виждане за предимствата и недостатъците на всеки от предложените варианти.

4.2. Изисквания към изпълнителя

4.2.1. Изисквания за докладване

Изпълнителят отчита извършената за срока на изпълнение на договора работа, чрез изготвяне и внасяне при Възложителя на следните видове доклади, които предварително ще бъдат съгласувани, както следва:

- **Встъпителен доклад;**
- **1-ви Междинен доклад – Доклад по Тематична оценка 1 „Оценка на актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР“;**
- **2-ри Междинен доклад – Доклад по Тематична оценка 2 „Оценка на актуалността на външната съгласуваност ОПНОИР“, включително Методология за изчисление на индикаторите за изпълнение и резултат по Приоритетни оси 1, 2 и 3, както и за изчисление на приноса на Приоритетни оси 2 и 3 към изпълнение на релевантните общи индикатори по ЕСФ;**
- **3-ти Междинен доклад – Доклад по Тематична оценка 3 „Оценка на въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение“;**
- **Окончателен доклад.**

Отчитането на работата на изпълнителя се извършва чрез изготвяне и представяне на доклади по посочените дейности на български език, придружени от пълен превод на английски език. Изпълнителят ще се отчита официално пред ИА ОПНОИР, дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“ (ПНО) и УО на ОПНОИР за възложената задача, както следва:

Встъпителен доклад: Изпълнителят трябва да изготви и внесе встъпителен доклад в рамките на 30 (тридесет) дни след подписването на договора. В този доклад следва да бъдат подробно описани планираните дейности, очакваните резултати,

потвърждение на допусканията и рисковете, допълнителни оценъчни въпроси, планираните методи за оценка, източниците на информация, идентифицирани допълнителни заинтересовани страни. Възложителят представя своите коментари по проекта на Въстъпителен доклад в срок до 10 работни дни от получаване на проекта на доклад. Изпълнителят следва да отрази получените коментари по проекта на доклад в срок до 10 календарни дни от изпращането им от Възложителя.

1-ви, 2-ри (включително Методология за изчисление на индикаторите за изпълнение и резултат по Приоритетни оси 1, 2 и 3, както и за изчисление на приноса на Приоритетни оси 2 и 3 към изпълнение на релевантните общи индикатори по ЕСФ) и **3-ти Междинен доклад** с информация за предприетите през периода дейности, постигнатите резултати, приложения методологичен подход, срещнатите трудности, установените рискове и др. Изпълнителят трябва да изготви и внесе междинните доклади по официален път в деловодството на Възложителя (на хартиен и електронен носител) съгласно крайните срокове на етапите, описани в т. 4.1.3. „Етапи и срокове за извършване на оценката“ на Техническата спецификация. Всеки доклад следва да бъде съгласуван с Възложителя. Възложителят представя своите коментари по проектите на Междинни доклади по Тематични оценки 1 и 2 в срок до 15 работни дни от получаване на съответния проект на доклад. Изпълнителят следва да отрази получените коментари по съответните Междинни доклади за Тематична оценка 1 и 2 в срок до 15 календарни дни от изпращането им от Възложителя. Възложителят представя своите коментари по проекта на Междинен доклад по Тематична оценка 3 в срок до 15 работни дни от получаване на проекта на доклад. Изпълнителят следва да отрази получените коментари по Междинния доклад по Тематична оценка 3 в срок до 15 календарни дни от изпращането им от Възложителя.

Окончателният доклад се внася по официален път в деловодството на Възложителя в срок не по-късно от 7 (седем) месеца от датата на сключване на договора с Възложителя. До окончателното одобрение на доклада, той се прилага на хартиен и на електронен носител. Възложителят представя своите коментари по проекта на Окончателен доклад на хартиен и на електронен носител в срок до 15 работни дни от получаване на проекта на доклад. Изпълнителят следва да отрази получените коментари в срок до 15 календарни дни от изпращането им от Възложителя.

- Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020;
- Пакетите Насоки за кандидатстване с приложения по всички обявени процедури за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020;
- Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г.;
- Документите, посочени в т. 3.1 „Описание на услугата“ от Техническата спецификация;
- Оперативни документи, свързани с изпълнението на ОПНОИР (Наръчник за управление на ОПНОИР, Указания към бенефициенти за изпълнение на ДБФП и др.);
- Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и съответните подзаконови нормативни актове към него;
- Национални нормативни и стратегически документи в областта на секторите на интервенции (наука, предучилищно и училищно образование, социално приобщаване) на ОПНОИР.

4.3. Очаквани резултати

- 1 бр. Встъпителен доклад от Изпълнителя;
- 3 бр. Междинни доклади със съответните резюмета и превод на английски език;
- 1 бр. Методология за изчисление на индикаторите по Приоритетни оси 1, 2 и 3.
- 1 бр. Окончателен доклад с извършена средносрочна оценка от Изпълнителя;
- 8 бр. фокус групи;

Мониторингът на изпълнението на договора ще се основава на резултатите от периодични месечни срещи за отчитане на напредъка по постигането на очакваните резултати и заложените цели на средносрочната оценка. Дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“ при ИА ОПНОИР е отговорно звено за мониторинга на този договор.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА УСЛУГАТА

ИА ОПНОИР е бенефициент по настоящата услуга и ползвател на резултатите.

Отговорна дирекция за координация на дейностите от страна на Възложителя е дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“ на ИА ОПНОИР.

Дирекция ПНО ще работи в тясно сътрудничество с Изпълнителя, ще осъществява ежедневната координация с другите дирекции на УО, ще извършва наблюдение, оценка и контрол на всички дейности, свързани със задачата и ще бъде отговорна за отчитането на напредъка по изпълнение на задачата.

От страна на Изпълнителя, за осъществяването на дейностите и постигане на резултатите ще отговаря Ръководителят на екипа. Той ще е основно лице за контакт и ще присъства на всички срещи на двете страни по договора.

6. ДОПУСКАНИЯ И РИСКОВЕ

6.1. Допускания

При изпълнение на поръчката Изпълнителят трябва да вземе под внимание и да управлява следните допускания, които могат да имат ефект върху качествено изпълнение на договора:

1. Изпълнителят следва да вземе предвид значителната натовареност на служителите на дирекция ПНО, както и на останалите заинтересовани страни. Ето защо въпросите и исканията за информация от страна на Изпълнителя към Възложителя и заинтересованите страни следва да бъдат максимално ясно формулирани и конкретни.

2. Изпълнителят ще трябва да осъществи значителен брой контакти, както с Възложителя, така и със заинтересованите страни, и с различни целеви групи и с източници на информация. Изпълнителят трябва да осъществява тези контакти от свое име, като своевременно уведомява Възложителя за своето намерение. С оглед успешно осъществяване на тази дейност Изпълнителят може да получи писмо за подкрепа от Възложителя. По преценка на Възложителя, негови представители могат да присъстват на срещите, организирани от Изпълнителя.

3. Изпълнителят следва да предвиди адекватно разпределение и концентрация на ресурси, за да обезпечи качествено и навременно изпълнение на всеки етап при извършването на оценката.

4. В случаите, когато изпълнителят или членове на неговия екип не са в състояние да проведат комуникация със заинтересованите страни на български език, Изпълнителят следва да осигури подходящ превод от и на български език.

Участникът следва да предложи в своето техническо предложение адекватен и гъвкав подход за управление на допусканията.

Участникът следва да актуализира мерките за управление на допусканията в своите доклади.

6.2. Рискове

- Част от необходимата информация не е актуална, налична или не е в необходимия за анализиране формат. В случай че Участникът идентифицира такъв риск, то следва да предложи и начини за неговото адекватно адресиране.
- Някои от заинтересованите страни отказва да съдейства на Изпълнителя да извърши своите дейности по договора за услуга. В случай че Участникът идентифицира такъв риск, то следва да предложи и начини за неговото адекватно адресиране.

Участникът следва да предложи в своето техническо предложение адекватен и гъвкав подход за управление на рисковете.

Участникът следва да актуализира мерките за управление на рисковете в своите доклади.

7. ИЗИСКВАНЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА КРАЙНИЯ ПРОДУКТ

7.1. Технически изисквания към документите

- Софтуер – съвместим с Microsoft Office 2010, за информацията в текстовите файлове – MS Word (отключени с възможност за работа върху документите), за табличната информация – в MS Excel (отключени и с въведени съответни формули, с възможност за работа върху документите);
- Шрифт – Times New Roman, големина 12, разстояние между редовете 1, разстояние между абзаците 6 точки;
- Всеки от документите да съдържа: заглавна страница, съдържание, списък на използваните съкращения, списък на таблиците и графиките (ако има такива).

7.2. Представяне на крайния продукт

Всеки един финален доклад се представя на Възложителя по официален път, както следва:

- на хартиен носител – 1 оригинал с ламинирани корици на български език, придружен от пълен превод на английски език;
- електронна версия (на CD или на флаш памет) – представя се 1 бр. диск или 1 бр. флаш памет със съответните записани документи на български език, придружени от пълен превод на английски език. Електронната версия на документите следва напълно да съответства на документите на хартиения носител.

7.3. Мерки за публичност и информираност

Изпълнителят е длъжен да предприеме всички необходими мерки за информация

и комуникация, за да осигури публичност на финансирането от страна на Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“. Тези мерки трябва да бъдат планирани и изпълнени в съответствие с приложимите правила за информиране и публичност съгласно Приложение XII, т. 2.2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., както и изискванията относно техническите характеристики на мерките за информация и комуникация в съответствие с Глава II от Регламент за изпълнение (ЕС) № 821/2014

Изготвяните материали следва да съдържат:

1. Емблемата на ЕС в съответствие с техническите характеристики, посочени в Глава II от Регламент за изпълнение (ЕС) № 821/2014, с упоменаване на Европейския съюз;
2. Названието на Европейския социален фонд;
3. Логото на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 в съответствие с графичните изисквания и правилата за визуална идентичност.

(Графични изображения на логата са публикувани на следния интернет адрес: <http://www.eufunds.bg/bg/page/1061>)

- интернет адресът на Единния информационен портал – www.eufunds.bg;
- интернет адресът на ИА ОПНОИР – <http://sf.mon.bg/>

8. ЛОГИСТИКА

8.1. Местоположение

Дейностите ще се изпълняват в собствената база на Изпълнителя. Възложителят няма да предоставя на Изпълнителя база за изпълнение на дейностите по този договор. За нуждите на изготвянето на оценката ще се извършват посещения на заинтересованите страни на територията на Република България.

Срещите между Възложителя и Изпълнителя ще се осъществяват в офисите на ИА ОПНОИР.

8.2. Продължителност на договора

Срокът за изпълнение на услугата е до приемането на окончателния доклад от страна на ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.

Договорът се финансира по бюджетна линия BG05M2OP001-4.001-0008 „Осигуряване на дейности по информация и публичност на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР), оценки и проучвания на ОПНОИР и подготовка за следващия програмен период“, финансирана по Приоритетна ос 4

„Техническа помощ“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Целеви групи

Участници в Програмата са всички целеви групи на ниво процедура, към които са насочени мерките по всяка една приоритетна ос и които са включени в Оперативната програма. Участникът трябва да проведе фокус групите, като включи на извадков принцип представители на всички заинтересовани страни и целеви групи по всяка една оценка, както следва:

Тематична оценка	Целеви групи
Тематична оценка 1. „Оценка на актуалността на вътрешната съгласуваност на ОПНОИР“	<ul style="list-style-type: none"> • изследователи • предприемачи • иноватори • преподаватели във висши училища • докторанти • пост-докторанти • млади учени • специализанти • участници в научни изследвания • студенти • ученици • младежи • възрастни извън задължителната училищна възраст • родители • педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование • психолози • директори • деца, ученици и младежи със специални образователни потребности • педагогически специалисти в системата на професионалното образование и обучение • кариерни консултанти • лица без завършени етапи и степени на образование

Тематична оценка	Целеви групи
Тематична оценка 3., Оценка на въздействието на процедурите в процес на изпълнение и на процедурите, приключили изпълнение“	
Изграждането на мрежа от Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност и развитие на върхови и пазарно ориентирани научни изследвания	<ul style="list-style-type: none"> • изследователи • предприемачи • иноватори • преподаватели • докторанти • пост-докторанти • млади учени • специализанти • участници в научни изследвания, студенти, ученици.
Намаляване дела на преждевременно напусналите училище, устойчиво задържане на учениците в образователната система и активно приобщаване на деца със специални образователни потребности и маргинализирани групи в образователната система	<ul style="list-style-type: none"> • ученици • младежи • възрастни извън задължителната училищна възраст • родители • учители • педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование • психолози • директори • деца, ученици и младежи със специални образователни потребности • ресурсни учители • медиатори
Подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • ученици • младежи • възрастни извън задължителната училищна възраст • родители • учители • педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование

Тематична оценка	Целеви групи
	<ul style="list-style-type: none"> • психолози • директори
Повишаване квалификацията на преподавателите и педагогическите специалисти в системата на образованието	<ul style="list-style-type: none"> • преподаватели • педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование • директори
Подобряване на връзката на професионалното образование с висшето образование и с нуждите на пазара на труда	<ul style="list-style-type: none"> • ученици • младежи • студенти • докторанти • пост-докторанти • специализанти, млади учени • педагогически специалисти в системата на професионалното образование и обучение • кариерни консултанти • психолози • лица без завършени етапи и степени на образование
Подобряване на управлението на висшите училища и качеството на преподаване, в съответствие с нуждите на пазара на труда; увеличаване на дела на 30-34-годишните завършили висше образование.	<ul style="list-style-type: none"> • студенти • кандидат-студенти • младежи • докторанти • специализанти • преподаватели и работещи във висшите училища.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Стратегически и нормативни документи в областта на науката и образованието

Приоритетна ос	Документ
Общи за Програмата	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Национална програма за развитие България 2020
	Националната програма за реформи, специфичните препоръки на Съвета по отношение сектор наука и образование за петгодишния период 2015 – 2019
1. Научни изследвания и технологично развитие	Иновационна стратегия за интелигентна специализация на РБ (ИСИС) 2014 – 2020
	Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 година
	Национална пътна карта за научна инфраструктура (2017 – 2023 г.)
	Закон за насърчаване на научните изследвания
	Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“
	Европейски стратегически форум за научно-изследователски инфраструктури – Стратегически доклад и пътна карта 2018 г.
2. Образование и учене през целия живот	Закон за предучилищното и училищното образование
	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Закон за професионалното образование и обучение
	Закон за висшето образование
	Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014 – 2020 г.
	Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014 – 2020 г.)
	Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020)
	Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015 – 2020 г.
	Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
	Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
	Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)

Приоритетна ос	Документ
3. Образователна среда за активно социално приобщаване	Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
	Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020)
	Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
	Закон за предучилищното и училищното образование
	Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020)
	Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
	Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
	Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)